

דף קיא.: איסורי עיכוב שכר - במי

סיכום דעות התנאים וסידורן בטבלה

שכיר לילה (דברים כד, יד-טו; לעיל קי:): "לא תעשק שכיר עני ואביון מאחיק (פרט לגוי) אף מנקה (לרבות גר צדק) אשר פארצה (שכר בהמה וכלים) בשעריה (גר תושב): ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נשא את נפשו ולא יקרא עליה אלהי והיה בך חטא".

שכיר יום (ויקרא יט, יג; לעיל קי:): "לא תעשק את רעהו ולא תנגל לא תלין פעלת שכיר אתה עד בקר"

לגבי שכר בהמה וכלים ושכר גר תושב, שזכרו רק בפרשת שכיר לילה, חולקים שלושה תנאים:

שכר גר תושב	שכר בהמה וכלים	משנתנו - תנא דבי ר' ישמעאל
פרשת שכיר-לילה בלבד (בשכיר יום התמעט "רעך" ²)	עובר בכל האיסורים (שכיר יום "אתך" ¹)	
עובר בכל האיסורים (גז"ש "שכיר")	עובר בכל האיסורים (שכיר יום - גז"ש "שכיר" משכיר לילה)	תנא קמא ד"מאחיק"
פרשת שכיר-לילה בלבד (אין גז"ש "שכיר")	"לא תעשק שכיר" בלבד ("כי עני הוא" רק הבא לידי עניות ועשירות ³)	רבי יוסי ברבי יהודה

[1] באדר"א התשס"ה (י"ב בסיון התשפ"ד)

¹ "אתך" לתנאי הברייתא (הגמ' שואלת רק על ר' יוסי בר' יהודה, כי תיבה זו שמשמעותה ריבוי קשה לשיטתו המצמצמת, לעומת ת"ק ד'מאחיק' הדורש גז"ש "שכיר", שאין זה קושי אלא ייתור - רמב"ן בפ' ראשון) - לשכיר שעות (כל שאתך), כדרב אסי. ותנא דידן לומדו מ"ואליו הוא נשא את נפשו" (ותנאי הברייתא לומדים מזה על חומרת עונש עברה זו).

² "רעך" לתנאי הברייתא (הגמ' שואלת רק על ת"ק, כי תיבה זו שמשמעותה מיעוט קשה לשיטתו המרבה, לעומת ר"י בר' יהודה המצמצם, שאין זה קושי אלא ייתור - רמב"ן) - למעט גוי, להתיר גם גלו.

³ ולת"ק - "כי עני הוא" להקדים עני לעשיר, ו"לא תעשק שכיר עני ואביון" להקדימו לאביון. [ואביון קודם לעשיר; שצערה'הגוף עדיף מביון, וכן שהאביון מפורש בפסוק (אהבת חסד ח"א פרק י, ח ונתיב החסד כא).]